

Sosiaali- ja terveysministeriön ja
Työterveyslaitoksen tulossopimus vuosille 2016–2019;
tulostavoitteet 2017

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Helsinki 2017

Sisälllys

1. VALTIOKONSERNIN YHTEISET TAVOITTEET JA HALLITUSOHJELMAN TOIMEENPANO...	3
2. HALLINNONALAN YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET	4
3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS	5
3.1 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	5
3.2 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	12
3.3 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	12
4. RAHOITUS	14
5. TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA	14
LIITE 1: Hallitusohjelman seuranta	16
LIITE 2: Erittely henkilöstöstä	17
LIITE 3: Erittely määrärahoista	17

1. VALTIOKONSERNIN YHTEISET TAVOITTEET JA HALLITUSOHJELMAN TOIMEENPANO

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) ja Työterveyslaitos (TTL) sopivat tässä tulossopimuksessa vuosille 2016 - 2019 ja vuodelle 2017 asetettavista tulostavoitteista ja resursseista. Tulossopimuskaudella tulossopimusta tarkistetaan vuosittain vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Hallituksen tai ministereiden toimeksiannoista tai muista tulossopimukseen sisällyttämistä tehtävistä sovitaan erikseen STM:n ja TTL:n johdon tasolla.

Työterveyslaitoksen toiminta-ajatuksena on edistää työn terveellisyttä ja turvallisuutta osana hyvää elämää. Visiona vuoteen 2020 on hyvinvointia työstä, josta syntyy hyvinvointia työpaikoille, yksilöille ja koko yhteiskunnalle. Työterveyslaitos edistää työyhteisöjen ja yksilöiden kyvykkyyttä ja mahdollisuuksia toimia muuttuvan työelämän erilaisissa tilanteissa. Työterveyslaitos vaikuttaa siihen, että työelämän laatu ja työn tuottavuus paranevat sekä työhön osallistuminen lisääntyy.

STM:n ohjaus perustuu hallitusohjelmaan, julkisen talouden suunnitelmaan ja siihen sisältyvän valtiontalouden kehyspääatöksen sekä valtioneuvoston toimintasuunnitelmaan strategisen hallitusohjelman toimeenpanemiseksi sekä Työterveyslaitokselle lainsäädännössä annettuihin tehtäviin. STM on laatinut näiden pohjalta nelivuotisen hallinnonalan hallitusohjelman toimeenpanosuunnitelman, joka on tulossopimusten perustana.

Hallitusohjelman viisi strategista tavoitetta ovat kestävä kasvu ja julkinen talous, työllisyys ja kilpailukyky, osaaminen ja koulutus, hyvinvointi ja terveys, biotalous ja puhtaat ratkaisut sekä digitalisaatio, kokeilut ja normien purkaminen sekä rakennepoliittiset uudistukset.

Hallitusohjelman strategisille tavoitteille on määritelty kärkihankkeet, joilla tavoitteiden saavuttaminen varmistetaan. Kärkihankkeille on määritelty kuva lähtötilanteesta, toimenpiteet, panostukset, aikataulut ja vastuut sekä onnistumisen mittarit ja tietotarpeet. STM:n koordinoituvastuulla on strateginen painopistealue Hyvinvointi ja terveys ja sen viisi kärkihanketta.

STM:n hallinnonalan toiminnan suunnittelu ja seuranta jäsenetään hallitusohjelman ja hallituksen toimintasuunnitelman linjausten mukaisesti. STM:n hallinnonalan toimeenpanosuunnitelmasta Työterveyslaitosta koskevat erityisesti seuraavat tavoitteet ja toimenpiteet:

Strategisen painopistealueen ”Hyvinvointi ja terveys” kärkihanke:

- Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta ja
- osatyökykyisille tie työelämään.

Muista hallitusohjelman kohdista ”Reformihanke”:

- sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen toimeenpano.

Muiden ministeriöiden kuin STM:n toteuttamisvastuullisten hallitusohjelman strategisten painopisteiden kärkihankkeet, joiden toteuttamisessa Työterveyslaitoksella on (merkittävä) rooli ovat:

Strategisen painopistealueen Digitalisaatio, kokeilut ja normien purkaminen kärkihanke:

- otetaan käyttöön kokeilukulttuuri.

Strategisen painopistealueen Osaaminen ja koulutus kärkihanke:

- korkeakoulut ja tutkimuslaitokset suuntaavat resurssejaan osaamiskeskittymiin valitsemillaan painopistealueilla, ottaen huomioon hallituksen strategiset painopistealat. (Hallitusohjelman kirjaus KOTUMO-tavoitteisiin liittyen).

TTL tekee yhdessä muiden tutkimuslaitosten kanssa konkreettisen ehdotuksen SOTERKO ja Lynet yhteistyön syventämiseksi ja uuden toimintamallin luomiseksi.

TTL osallistuu konserniviestinnän linjausten valmisteluun ja yhteisiksi sovittuihin viestinnän hankkeisiin, sopimuskaudelle ajoittuviin mainetutkimukseen ja mediabarometriin sekä kärkihankkeiden ja sote-uudistuksen viestintään sisältövastuidensa puitteissa.

TTL tukee ministeriötä tehtäväalueensa EU- ja kansainvälisissä tehtävissä.

Strategisissa hankkeissa toteutetaan sukupuoli-vaikutusten arviointi.

Työterveyslaitos käy vuoden 2017 aikana läpi tärkeimmät kansalais- ja yhteisöasiakkaille tarjotut palvelut varmistuen palvelujen asiakaslähtöisyyden ja määrittelemällä keskeisimmille palveluille palvelulupauksen. Palvelulupauksessa nimetään palvelulupauksen piiriin kuuluvat viraston palvelut, määritetään tavoiteaikataulu prosessin alkamisesta prosessin päättymiseen ja kuvataan palveluiden lopputuotteet.

Meneillään on useita hankkeita ja uudistuksia, kuten aluehallintouudistukseen liittyvä lupa- ja valvontatehtävien uudelleen organisointi, selvityshenkilö Osmo Soininvaaran selvitys, sosiaali- ja terveysministeriöön perustettava ohjausyksikkö, joiden johdosta on syytä tehdä tulossopimusten välitarkistus jo keväällä 2017.

2. HALLINNONALAN YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET

Työterveyslaitoksen yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet perustuvat hallitusohjelmassa määriteltyihin yhteisiin yhteiskunnallisiin vaikuttavuustavoitteisiin ja sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan yhteisiin vaikuttavuustavoitteisiin. Työterveyslaitoksen toiminnalliset tavoitteet tukevat seuraavien STM:n hallinnonalan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteutumista (liite 1):

- Terveyden edistäminen ja varhainen tuki ovat vahvistuneet poikkihallinnollisesti päätöksenteossa, palveluissa ja työelämässä lainsäädäntömuutoksilla sekä paremmalla toimeenpanolla. Terveys- ja hyvinvointierot ovat kaventuneet.
- Eri-ikäisten ihmisten vastuuta omasta terveydentilasta sekä elämäntavoista on tuettu. Julkinen palvelulupaus on määritelty yhteiskunnan taloudellisen kantokyvyn puitteissa. Ihmisten erilaisissa elämäntilanteissa toimivia valintoja on mahdollistettu enemmän.
- Lasten ja perheiden hyvinvointi ja omat voimavarat ovat vahvistuneet.
- Ikääntyneiden ihmisten kotiin saatavia palveluja on painotettu. Omaishoitoa on vahvistettu.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on parantanut peruspalveluja ja tietojärjestelmiä.
- Osatyökykyisten tukeminen työmarkkinoille.

Tavoitteiden saavuttamista kuvaavat seurantaindikaattorit ovat liitteessä 1.

Työterveyslaitos osallistuu muiden ministeriöiden vastuulla olevista strategisista tavoitteista erityisesti Digitalisaatio, kokeilut ja normien purkaminen sekä Osaaminen ja koulutus -tavoitteiden kärkihankkeisiin. Myös niissä käytetään valtioneuvoston hyväksymiä seurantaindikaattoreita.

Tulossopimuksen kannalta keskeiset toimet kohdistuvat vuonna 2017 työterveyshuollon integroimiseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon, sote-henkilöstön hyvinvoinnin tukemiseen sekä toimintakäytäntöjen luomiseen siirtyvän henkilöstön muutoksen tukeen ja johtamiseen, Työterveys 2025 -linjausten toimeenpanoon, OTE-kärkihankkeeseen, tietovarantojen kokoamiseen, hyödyntämiseen ja analysoimiseen, työympäristöanalyysin tuottamiseen, työhyvinvoinnin, työterveyden ja työturvallisuuden kytkemiseen liiketoimintaan hyödyntäen digitaalisia ratkaisuja ja kytkien ne sote-uudistukseen yhteistyössä THL:n kanssa.

TTL:n määrälliset suoritteet:

Työterveyslaitoksen määrälliset suoritteet	2013 toteuma	2014 toteuma	2015 arvio	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma (3/2017)	2017 tavoite
Tieteelliset julkaisut	408	400	300	326	200		200
Yleistajuiset julkaisut	366	400	400	225	305		350
Verkkosivulla kävijöiden lkm/kk	141 416	140 000	150 000	175 000	250 000		250 000
Työympäristön mittaukset ja analyysit	67 000	65 000	61 700	61 700	60 000		60 000
Ammattitauti- ja työkyvyn arviointitutkimukset	1 681	1 800	2 100	1 903	2 000		1 800
Koulutettavapäivät	22 089	24 000	24 000	24 639	30 000		30 000

3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

Toiminnallinen tuloksellisuus jakautuu tuotokseen ja laadunhallintaan, jonka yhteydessä tarkastellaan myös palvelukykyä, ja toiminnalliseen tehokkuuteen. Lisäksi luku sisältää henkisten voimavarojen hallintaa ja kehittymistä koskevat hallinnonalan yhteiset tavoitteet. Tavoitteet esitetään sekä vuodelle 2017 että hallituskaudelle.

Tulosopimuksessa otetaan huomioon tutkimuslaitosuudistuksen toimeenpano ja säästövelvoitteet. Tutkimuslaitosuudistus, TKI -määrärahojen leikkaukset ja talousarvion säästöt kohdistuvat tutkimuslaitosten ja ministeriön määrärahoihin. Leikkauksista ja säästöistä ja niiden kohdentumisesta sekä niistä toimenpiteistä, joihin TTL on niiden johdosta ryhtynyt, raportoidaan laitoksen toimintakertomuksessa.

TTL raportoi myös siitä, miten hyvin TTL on onnistunut valtioneuvoston kanslian ja Suomen Akatemian uusien rahoitusvälineiden haussa. TTL on aktiivisesti mukana hakemassa Suomen Akatemian ja valtioneuvoston kanslian rahoitusta sekä yksin että yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

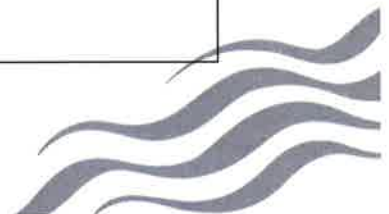
TLL tekee toiminnassaan selkeät tavoitteet ulkopuolisen tutkimusrahoituksen hakemisesta, seuraa ulkopuolisen tutkimusrahoituksen kehitystä ja läpimenoa rahoitusmuodoittain.

Sopeutustoimet on suunniteltava siten, että hallitusohjelman toimeenpanoon ja asiantuntija- ja viranomaistehtäviin liittyvien asioiden hoito ei vaarannu.

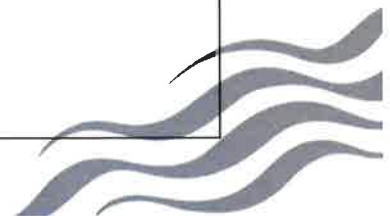
3.1 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

STM on asettanut TTL:lle seuraavat tavoitteet ja niiden mittarit:

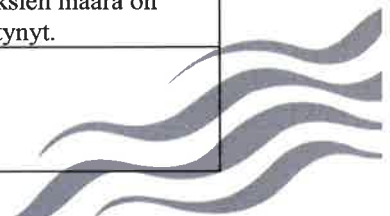
HYVINVOINTI JA TERVEYS	Indikaattorit, mittari tai muu seuranta	Tavoite 2017	Tavoite 2019
Kärkihanke: Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta			
Muutetaan arkiympäristöjä hyvinvointia ja terveyttä tukevia elämäntapoja mahdollistaviksi		TTL osallistuu valtion-avustushankkeiden ohjaukseen ja seurantaan sekä tukee asiantuntemuksellaan kärkihankkeen toimeenpanoa.	

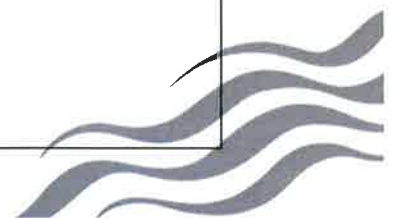
Kärkihanke: Osatyökykyisille tie työelämään			
Selkeytetään sosiaaliturvajärjestelmää osatyökykyisten työllistymistä kannustavaksi ja edistäväksi. Edistetään vammaisten ja osatyökykyisten henkilöiden työllistymismahdollisuuksia avoimille työmarkkinoille. Vaikeasti työllistyvien työttömien aktivoinnissa huomioidaan osallistavat toimet.			
	Indikaattorit, mittari tai muu seuranta	Tavoite 2017	Tavoite 2019
<p>TTL edistää työterveyshuoltojen, koordinoivaa työtä tekevien ja työnantajien osaamista osatyökykyisten työllistymisen ja työssä jatkamisen tukemisessa.</p> <p>TTL osallistuu osatyökykyisten työllistymistä ja osallisuutta tukevan palvelujärjestelmän sekä terveydenhuollon ja muiden tukitoimien kehittämiseen ja arviointiin sekä kehittää ja toteuttaa ratkaisuja työttömien työkyvyn tukemiseen yhdessä STM:n kärkihankkeen Osatyökykyisille tie työelämään, terveydenhuollon ja THL:n kanssa</p> <p>TTL levittää tietoa työttömien työkyvyn arvioinnin menetelmistä.</p> <p>TTL toteuttaa Osatyökykyisille tie työelämään kärkihankkeessa toteutettavien koulutusten arvioinnin.</p>	<p>- työkyvyn prosessien määrä, joita TTL on ollut rakentamassa</p> <p>- sote-alueilla koulutettujen määrä</p> <p>- sote-alueiden määrä, joissa TTL on tukenut työttömien terveyspalvelumallin käyttöönottoa</p>	<p>Osatyökykyisille tie työelämään</p> <p>-kärkihankkeen toteutus sovitulla tavalla.</p> <p>TTL tekee suunnitelman TTL:n osuudesta Polut hoitoon ja kuntoutukseen projektin koordinaatiohankkeesta. TTL arvioi Polut hoitoon ja kuntoutukseen projektia.</p> <p>TTL kokoaa koulutusaineistoa muun terveydenhuollon käyttöön työttömien työkyvyn tuesta ja levittää tietoa siitä sekä jatkaa alueiden henkilöstön koulutusta.</p> <p>TTL toteuttaa OTE-kärkihankkeeseen kuuluvan koulutuksen arvioinnin sovitulla tavalla.</p>	<p>Työterveyshuolto omalta osaltaan ottaa vastuun yhteistyöstä muun palvelujärjestelmän kanssa tavoitteena löytää asiakkaalle toimivia ratkaisuja.</p> <p>Työpaikoilla mukautetaan työoloja työntekijän työkyvyn mukaan.</p> <p>Osatyökykyiset ja työttömät pääsevät tarvitsemaansa hoitoon ja kuntoutukseen, työllistyvät paremmin ja pysyvät työelämässä.</p>
RAKENNE-POLIITTISET UUDISTUKSET	Indikaattorit, mittari tai muu seuranta	Tavoite 2017	Tavoite 2019
Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus			
<p>TTL osallistuu työterveyshuollon roolin ja tehtävien määrittelyyn sote -uudistuksessa sekä tukee työterveyshuollon organisoitumista ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän uudistuksessa ja työterveyshuollon kattavuuden parantamista sote-alueilla.</p>	<p>- sote-alueiden määrä, joissa TTL on edistänyt työterveyshuollon organisoitumista</p>	<p>TTL jatka lakien toimeenpanoa soveltuvin osin sote-uudistuksessa.</p>	<p>Työterveyshuollon rooli yksilön, työpaikan ja muiden terveydenhuollon toimijoiden välisessä koordinaatiossa on vahvistunut.</p>

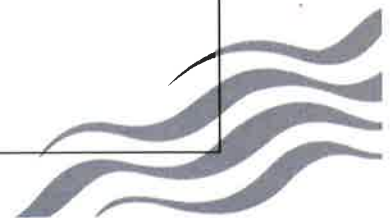
	- työkyvyn prosessien määrä sote-alueilla, joita TTL on ollut rakentamassa.	TTL jatkaa sote-uudistuksen tukemista kehittämällä työterveyshuoltoa ja terveydenhuollon eri tasojen yhteistyötä työkyvyn tuen näkökulmasta alueellisesti ja osallistuu uudistuksen toimeenpanoon. (ks. myös kohta hyvät johtamiskäytännöt)	Työterveyshuolto toimii hyvin kaikilla sote-alueilla.
TTL tukee alueellisia toimijoita yhteistyökäytäntöjen rakentamisessa eri sote-alueilla työterveyshuollon, terveydenhuollon ja kuntoutuksen välille mahdollistamaan sujuvat hoito- ja kuntoutuspolut ja prosessit		TTL osallistuu maakunnissa tehtävään työterveyshuollon integrointiin.	Alueelliset yhteistyökäytännöt terveydenhuollon, kuntoutuksen ja työterveyshuollon välillä on sovittu, ne ovat käytössä ja toimivat oikea-aikaisesti.
TTL seuraa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön hyvinvoinnin tilaa sote-uudistuksen aikana	kyselyt toteutettu ja yhteenveto tilanteesta tehty	TTL pilotoi Sote 5 (18) -kyselyä ja tulosten hyödyntämistä alueilla, tekee mallin muutoksen tueksi ja tukee tarvittaessa alueiden henkilöstön hyvinvointia ml. sosiaalialan työntekijät ja heidän jaksamisensa. (ks. kohta hyvät johtamiskäytännöt)	Sosiaali- ja terveysalan henkilöstö voi hyvin, työyhteisöt ovat toimivia ja johtaminen on laadukasta.
TYÖTERVEYS 2025 -toimintakokonaisuus (toimintoja myös OTE-kärkihankkeessa ja sote-uudistuksessa)	Indikaattorit, mittari tai muu seuranta	Tavoite 2017	Tavoite 2019
Työterveyshuolto			
TTL tukee työterveyshuoltoja räätälöimään työterveyspalveluja eri asiakasryhmien tarpeisiin sekä kehittää työterveysyhteistyön, työterveyshuollon palveluprosessien asiakaslähtöisyyttä, laatua ja vaikuttavuutta.	- uudet/modifioidut työterveyspalvelut - palvelutuottajien tyytyväisyys uusiin palveluihin - työterveyspalvelujen laadun taso	TTL jatkaa eSytytyn ja ePiran digitalisoimista, levittämistä ja hyödyntämisen tapojen kehittämistä (esim. riskinarviointien pilvipalvelu, pienyritysten työturvallisuus- ja työterveysriskien hallinta).	Pienyritysten työterveyshuollon kattavuus on lisääntynyt. e-PIRA on käytössä pienissä yrityksissä Turvallisuus eri ympäristöissä on parantunut.
		TTL jatkaa asiakasryhmittäisten ratkaisujen räätälöintiä sidosryhmien kanssa.	Eri asiakasryhmille on tarpeita vastaavia työterveyspalveluja saatavissa. Keskeisimpien työkyvyttömyyseläkkeisiin johtavien sairauksien määrä on vähentynyt.
		TTL jatkaa selvitystyötä työterveyshuollon ja työterveysyhteistyön vaikuttavuudesta ja yhteistyön	

		edellytyksistä (ml. pienet työpaikat, palvelujen hankinta, tules-työkyvyttömyyden ehkäisy, sairauspoissaolojen ilmoituskäytännöt, 30-60-90 - säännön vaikutukset) ja kehittää vaikuttavuus-indikaattoreita.	
Työterveyshuollon osaaminen			
TTL kouluttaa ja kehittää työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden erityisosaamista työelämän tarpeita vastaavaksi ja siirtää työkyvyn arviointiin liittyvää osaamista perusterveydenhuollon henkilöstölle.	- koulutettujen määrä ammattiryhmittäin - erityisosaamisen teemojen toteutuneet koulutukset/ osallistujamäärät - koulutettujen tyytyväisyys	TTL jatkaa pätevöittävän tth-koulutuksen ja tth:n erikoislääkärikoulutuksen toteuttamista (TTL-jaksot). Lisäksi TTL järjestää avoimia koulutuksia ajankohtaisista aiheista sekä täydennyskoulutusta olemassa olevien resurssien puitteissa. TTL osallistuu tth:n erikoislääkärikoulutuksen rahoitusta koskevan lain valmisteluun. TTL jatkaa työkyvyn arviointiin ja tukeen liittyvän koulutuksen toteuttamista työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksissa. TTL jatkaa muun terveydenhuollon henkilöstön kouluttamista työkyvyn arviointiin ja tukeen liittyen.	Työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden osaaminen vastaa työelämän tarpeisiin. Heillä on erityisosaamista vastata ajankohtaisiin haasteisiin ja työkyvyn tukemiseen. Työterveyshuollon eri ammattiryhmillä on valmiudet ottaa työterveyshuollon koordinoititehtävä haltuun. Perusterveydenhuollossa on osaamista työkyvyn arviointiin.
Tietovarannot			
TTL kokoaa työelämää, työterveyttä, työympäristöjä työterveyshuoltoa ja työsuojelua koskevan tietokannan eri tietovarannoista, arvioi ja analysoi niihin liittyviä trendejä, toiminnan ja valvonnan kohteita ja vaikutuksia, kehittää ja pitää yllä ajan tasalla olevaa tilannekuvaa altistumisesta työpaikoilla sekä levittää tietoa työterveyden edistämisestä että työpaikan riskeistä ja niiden hallintakeinoista.	- tietokanta indikaattoreille - uudet tunnusluvut - Työterveys 2025 linjausten indikaattorit	Työympäristöanalyysi: TTL laatii vuoden 2017 aikana prosessikuvauksen ja kuvauksen tarvittavista sisällöistä työympäristö-analyysiin. Analyysitarpeita tarkennetaan yhteistyössä (mukana STM, TTK, ETK, THL; TsAvit ym). Tähän liittyy myös selvitys työsuojelutoiminnan tilasta ja tutkimus- ja kehittämistarpeista. Ensimmäinen työympäristöanalyysi valmis vuoden 2018 lopussa. TTL ylläpitää ja kehittää työterveyshuollon Laatuportaaliala esille tulleiden tarpeiden perusteella. TTL kehittää keinoja strategisen työterveyden, työturvallisuuden, työterveysyhteistyön ja työhyvinvoinnin johtamisen	Työelämän keskeisistä asioista on saatavissa kaikille avoimesti ajantasaista tilastotietoa yhdestä paikasta.

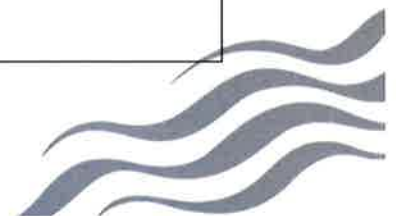

		tukemiseen. Kytetään työturvallisuus ja työterveys osaksi strategista johtamista sekä osaksi liiketoiminta- ja talousnäkökulmaa.	
TTL etsii ja kehittää työelämän tarpeisiin uusia tunnuslukuja ja tuottaa niistä tietoa.		TTL jatkaa terveystavoitteiden kehittämistä ja linkittää sen osaksi strategista johtamista ja liiketalouden ja talousnäkökulmaa.	
TTL tuottaa tietoa Työterveys 2025 -linjausten vaikuttavuudesta indikaattoreiden avulla.		TTL osallistuu Työterveys 2025 -linjausten toimeenpanoon ja indikaattoreiden kehittämiseen.	Työterveys 2025 -linjausten toteutumisesta saatu tieto tukee kehittämistoimien toteuttamista.
TYÖOLOJEN, TYÖSUOJELUN	Indikaattorit, mittari tai muu seuranta	Tavoite 2017	Tavoite 2019
Rakennusterveyden edistäminen			
TTL osallistuu rakennusterveyden edistämiseen tuottamalla työkaluja, toimintamalleja ja riskinhallinnan välineitä sisäilmasto-ongelmien tunnistamiseen ja hallintaan sekä selvittämällä altistuksen ja oireiden syy-seuraussuhteita. TTL tuottaa tietoa sisäilmastoon liittyvien ongelmien tunnistamiseen ja terveydellisen merkityksen arviointiin.	- rakennusterveyden uudet hallintakeinot	TTL valmistelee mallin ympäristöherkkyyteen liittyväksi kuntoutukseksi ja tukee ympäristöherkkyyden verkoston toimintaa kuntoutuksen kehittämisessä. Toteutetuissa hankkeissa valmisteltujen ohjeiden ja muiden tulosten levittäminen käytäntöön.	Rakennusterveys ja potilaiden hoitokäytännöt ovat parantuneet. Työkyvyttömyyseläkkeiden määrä on vähentynyt.
Psykososiaalisen kuormituksen hallinta			
TTL toteuttaa toimenpiteitä ja kehittää välineitä, jotka parantavat psykososiaalisen kuormituksen hallintaa.	- mallit - materiaalit - kemikaaliriskien uudet hallintakeinot - uudet nanoteknologian riskien hallintamenetelmät - hanketyöpaikkojen määrä, joissa TTL on osallistunut tapaturmien ehkäisyyn - toimintatavat tulosten monistamiseksi - yhteistyö-	Suunnitellaan Hyvän mielen työpaikka -toimenpidekokonaisuus yhteistyössä TSO:n, TTL:n ja muiden toimijoiden kanssa, johon sisältyy osio ohjeiden laatimiseksi työkyvyn tuesta. Suunnitellaan toimenpiteet jatkuvaa toimintaa varten työpaikkojen tukemiseksi. Valmistaudutaan (STM, EU-OSHA-jaosto, TTL ym) vuosien 2018-2019 EU-OSHA-kampanjaan ”Dangerous substances”. TTL osallistuu Modernin tapaturmaohjelman	Työpaikoilla valmius hallita psykososiaalista kuormitusta on parantunut ja vaikuttavat hallintakeinot on otettu laajasti käyttöön.

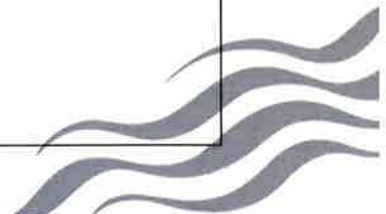

Viedään käytäntöön perheystävällisten työpaikkojen toimintamalleja.	hankkeet THL:n kanssa	toteutukseen (asiantuntija yhteyshenkilönä). TTL toteuttaa sovitulla tavalla kärkihankkeen osion ”Viedään käytäntöön perheystävällisten työpaikkojen toimintamalleja” toimenpiteitä (Osa lasten ja perheiden muutosohjelma - kärkihanketta).	
Kemikaalialtistumisen hallinta			
TTL toteuttaa kemikaalialtistumisen hallintaa tukevia toimenpiteitä.		TTL parantaa kemikaaliturvallisuutta työpaikoilla vaikuttamalla kemikaali- ja työsuojelulainsäädäntöjen kehittämiseen, yhteensovittamiseen ja implementointiin Suomessa ja EU-tasolla (mm. osallistamalla ECHA:n Risk Assessment Committeeen (RAC) toimintaan. TTL osallistuu ASA-lainsäädännön uudistamiseen ja toteuttaa ASA-ilmoitusjärjestelmän uudistamisen. TTL toteuttaa vastuullaan olevia kansallisen kemikaaliohjelman tavoitteita.	
		TTL osallistuu EU-OSHA:n Terveellinen työ -kampanjaan erityisesti viestinnällä ja verkostoyhteistyöllä.	

OPISKELIJAT, NUORET	Indikaattorit, mittari tai muu seuranta	Tavoite 2017	Tavoite 2019
TTL kehittää ja toteuttaa ratkaisuja opiskelijoiden opiskelukyvyyn tukemiseen yhdessä THL:n kanssa	- opiskeluterveydenhuollon kehittämistoimet	TTL jatkaa opiskeluterveydenhuollon opiskelukyvyyn arviointia ja opiskelijoiden terveyskyselyn kehittämistä yhdessä THL:n kanssa ja kouluttaa opiskeluterveydenhuollon henkilöstöä.	Opiskelijat pääsevät tarvitsemaansa hoitoon ja kuntoutukseen ja työllistyvät paremmin.
Nuorten työ- ja toimintakyvyn tukeminen		TTL luo nuorten työ- ja toimintakyvyn toimintamalleja ja levittää niitä. TTL osallistuu ohjaamotoimintaan työturvallisuutta ja työterveyttä koskevan materiaalin tuottamiseen TTL osallistuu nuorten kuntoutuksen uudistamiseen.	

DIGITALISAATIO, KOKEILUT JA NORMIEN PURKAMINEN	Indikaattorit, mittari tai muu seuranta	Tavoite 2017	Tavoite 2019
Kärkihanke: Otetaan käyttöön kokeilukulttuuri			
TTL kehittää ja kokeilee työterveyshuollon yksiköiden kanssa keinoja, joilla lisätään työterveyshuollon toimintaa ja sen vaikuttavuutta työpaikoilla, työterveyshuollon toiminnan kohdistamista riskiryhmiin sekä yhteistyön lisäämistä työpaikan sekä työsuojelun kanssa. (ks. kaikille yhteiset: Yhden luukun toimintamalli)	- uudet kokeilut, joihin TTL on osallistunut - uudet mallit - Työterveys-huolto Suomessa 2015 -katsauksen indikaattorit - ajantasainen rekisteri kaikista Suomen työterveys-palveluita tuottavista yksiköistä	TTL toteuttaa yritysten ja työterveyshuoltojen kanssa hankkeita, joissa kehitetään ratkaisuja työterveyshuollon toiminnan vaikuttavuudelle pienissä yrityksissä.	Työterveyshuoltojen toiminta työpaikoilla on lisääntynyt ja sen fokuksessa ovat tunnistetut riskiryhmät. Työterveyspalveluja on digitalisoitu ja niiden avulla voidaan tunnistaa riskiryhmät.
TTL toimeenpääsee Työelämä 2020 -hanketta ja tiivistää työelämän kehittämiseen liittyvien alueellisten verkostojen yhteistyötä (TYHY-verkosto, ELO-verkosto, Työelämä 2020-verkosto).	- uusien keinojen/ menetelmien määrä	TTL osallistuu Työelämä 2020 -hankkeeseen.	Jokaisella työpaikalla on mahdollisuus päästä työsuojelu- ja työterveysasioissa vähintään lakisäätöiselle perustasolle (Työelämä 2020-kriteerit) ja kehittyä.
TTL kehittää johtamisen arviointia ja levittää hyviä johtamiskäytäntöjä		TTL edistää sote-uudistuksessa mahdollisuuksien mukaan hyvän johtamisen kriteereiden käyttöönottoa organisaatioissa ja tuottaa tietoa mm. osaamisen ja työssä oppimisen edistämiseksi ja uudistamiseksi organisaatioissa. (Pilotoidaan sotessa ja laajennetaan myöhemmin muille toimialoille.) Kytetään työturvallisuus ja työterveys osaksi strategista johtamista sekä osaksi liiketoiminta- ja talousnäkökulmaa. Huomioidaan yhteistyö THL:n kanssa. TTL luo mallin, jonka avulla suomalaisia työyhteisöjä ja johtamista viedään digitalisaation ja globalisaation muokkaamaan työelämään (esim. työajat ja muutosjohtaminen)	Johtaminen ja osaamisen uudistaminen organisaatioissa on kehittynyt.

Digitalisaatio	Indikaattorit, mittari tai muu seuranta	Tavoite 2017	Tavoite 2019
Julkisia palveluja ja hallinnon prosesseja digitalisoidaan	Sähköisten palveluiden lkm ja avattujen tietokantojen lkm	TTL tekee oman digitalisaatiosuunnitelman ja käynnistää toimeenpanon.	Julkiset palvelut ja hallinnon prosessit digitalisoitu
Digitalisaation toteuttaminen STM:n kärkihankkeissa		Merkittävässä hankkeissa KA-menetelmä ja hankesalkku ovat käytössä. TTL toimii KA vuosikellon ja hallintamallin mukaisesti noudattaen yhteistä arkkitehtuuria.	Digitalisaatio on toteutettu kaikissa kärkihankkeissa KA-menetelmällä.
TTL osallistuu hallinnonalan digitalisaatiolinjausten toimeenpanoon		TTL tukee STM-konsernin digitalisaatiosuunnitelman toimeenpanoa.	
Terveyden ja hyvinvoinnin seurannan ja tilastoinnin digitalisointi, toimipaikkatiedot ja tiedolla johtaminen		TTL käynnistää nykytilakartoituksen, tavoitetilan määrittämisen ja hankesuunnitelman mukaiset toimeenpanot.	Terveyden ja hyvinvoinnin seuranta ja tilastointi on digitalisoitu, toimialan toimipaikkatiedot uudistettu ja tiedolla johtamisen prosessit ja tietopalvelut valmiit.
Yhden luokun toimintamalli	Toimintamalli on toteutettu ja on käytössä	TTL osallistuu hankkeeseen.	Yhden luokun toimintamallin toteuttaminen työturvallisuus- ja työterveysasioissa.

3.2 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut koko hallinnonalalle yhteiset henkisten voimavarojen hallintaa ja kehittämistä koskevat tulostavoitteet. Ne ovat:

Tavoite:	Toteuma 2015	Tavoite 2017 ja 2016 - 2019
1. Työtyytyväisyysbarometrin kokonaisindeksi	3,52	Vähintään 3,5
2. sairauspoissaolojen määrä (pv/htv)	6,2 pv/htv	Enintään 7,5 pv/htv
3. eläkkeelle siirtymisen keski-ikä ¹ (vuotta)	vanhuuseläke 64,7 v kaikki eläkkeet 63,5 v	Vähintään 64,8 v
4. työkyvyttömyyseläkkeelle jäävien osuus (% henkilöstöstä)	0,3 %	Enintään 0,3 %

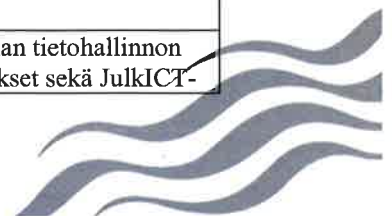
3.3 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Sosiaali- ja terveysministeriön koko hallinnonalalle asettamat yhteiset tavoitteet ovat:

- Hallinnonalan yhteiset ICT-hankkeet ja
- hankintatoimen ja toimitilojen käytön tehostaminen.

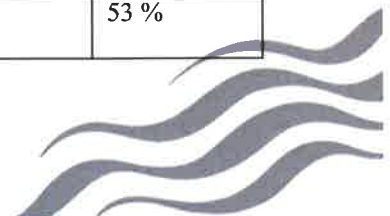
Tavoite	Tavoite 2017	Tavoite 2019
Valmistaudutaan EU-tietosuojasetuksen vaatimusten toteuttamiseen	TTL:llä on hyvä valmius EU-tietosuojasetuksen vaatimusten toteuttamiseen	
Hallinnonalan yhteiset ICT hankkeet	TTL tekee oman ICT-linjausten	Hallinnonalan tietohallinnon 2017 linjaukset sekä JulkICT-

¹ Sisältää kaikki eläkkeet, myös työkyvyttömyyseläkkeet.

	toimeenpano-suunnitelman. Toimeenpanot yhteishankkeissa käynnistetty ja hankintamalli käytössä.	strategia on toimeenpantu. HA:n ja Valtorin yhteiset ICT-palvelut käytössä soveltuvin osin.
	Korotetun tietoturvan projekti etenee ja virasto tuottaa kyberturvallisuuden tilannekuvaa.	Korotettu tietoturvatason saavutettu 2017 ja virasto tuottaa kyberturvallisuuden tilannekuvaa.
TTL:llä on valtion hankintatoimen kehittämishankkeen (HANKO) mallin mukainen ohje laitoksen hankintatoimen ohjauksesta ja organisoinnista. Se sisältää erityisesti hankintojen suunnittelun ja valmistelun osana toiminnan ja talouden suunnittelua.	TTL on laatinut ohjeen viraston hankintatoimen ohjauksesta ja organisoinnista ja se on otettu käyttöön.	Ohjeen käyttö on vakiintunut ja hankintojen suunnittelua hyödynnetään täysimääräisesti osana toiminnan ja talouden suunnittelua.
Valtion toimitilastrategian mukainen tilatehokkuus saavutetaan vuoteen 2019 mennessä.	TTL on laatinut suunnitelmat siitä, miten ja missä aikataulussa valtion toimitilastrategian mukaiseen tilatehokkuuteen päästään.	Toimitilatehokkuudessa on toimitilatoimien osalta päästy 18 neliöön/henkilö

Kannattavuus	Toteuma 2015	Tavoite 2016	Tavoite 2017	Tavoite 2018	Tavoite 2019
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus:					
tuotot 1000 €	18 500	19 000	18 500		
kustannukset 1000 €					
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, %	100 %	100 %	100 %		100 %
Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus:					
rahoitus muilta ministeriöitä/virastoilta	1 336	500	1 200		
rahoitus EU:lta					
EU-puiteohjelmärahoitus ja muu laadullisesti kilpailtu EU-rahoitus	1 126	600	500		
Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR)-rahoitus ja Euroopan sosiaalirahaston (ESR)-rahoitus	-	1 600	2 300		
Muu EU-Rahoitus	-	0			
muu valtiohallinnon ulkopuolinen rahoitus	4 027				
rahoitus Suomen Akatemialta	675	1 500	2 300		seurataan
rahoitus Tekesiltä	1281	1 200	600		seurataan
Kotimaiset yritykset	-	100	100		seurataan
Kotimaiset yksityiset rahastot ja säätiöt	-	1 900	1 400		seurataan
Kunnat ja kuntainliitot	-	10	100		seurataan
yhteisrahoitteisen toiminnan muut tulot	-	0			seurataan
Ulkomaiset rahastot ja säätiöt	-	0			seurataan
Ulkomaiset yritykset	-	0			seurataan
Muu ulkomainen rahoitus	-	400	500		seurataan
yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus, %	46 %	52,7 %	54,10 %		53 %

4. RAHOITUS

Tulostavoitteet on asetettu siten, että ne on mahdollista saavuttaa Työterveyslaitoksen käytettävissä olevalla rahoituksella. Työterveyslaitokselle on vuoden 2017 talousarviossa myönnetty 23 222 miljoonaa euroa.

Toimintamenot	2015 toteuma	2016 arvio	2017 suunnitelma
Menot (1 000 euroa)	60 161	51 000	51 022
Toimintamenummentille nettoutettavat tulot	29 029	25 720	27 800
Nettomenot	31 069	25 280	23 222
Talousarvio/kehys	33 287	25 280	23 222
Siirtomääräraha-kannan muutos	1 956	0	0

5. TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Pitkän aikavälin tavoitteiden toteutumisen laajempi arviointi

Tulossopimuskauden kokonaisarviointi käynnistetään loppukaudesta. Ministeriö sopii erikseen laitoksen kanssa arviointimenettelystä.

Lyhyen aikavälin tavoitteiden toteutumisen arviointi

Tulossopimuksen budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumisesta arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa, muussa tulosarvioinnissa sekä osapuolten kesken niin sopiessa myös sopimuskauden aikana.

Työterveyslaitoksen tulee Valtiokonttorin määräyksessä mainitussa määräajassa julkaista tavoite- ja toteumatietonsa Netra-tulostietojärjestelmässä. Tulossopimus ja muut suunnittelun ja seurannan asiakirjat tulee viedä omalle asiakirjasivulle internettiin.

Tulossopimuksen ja siinä asetettujen tulostavoitteiden arvioinnissa käytetään asteikkoa 1-5

1. Tulostavoitetta ei ole edistetty toimintavuonna (heikko),
2. tulostavoite on osittain toteutunut (välttävä),
3. tulostavoite on toteutunut lähes tulossopimuksessa suunnitellun mukaisesti (tydyttävä),
4. tulostavoite on saavutettu tavoitteen mukaisesti (hyvä) ja
5. tulostavoite on saavutettu ja ylitetty huomattavasti (erinomainen).

Tavoitetason saavuttaminen oikeuttaa arvosanaan "hyvä" (4). Arvosana viisi (5) edellyttää tavoitteen merkittävää ylitystä, joka tukee ministeriön strategiaa ja ylityksestä on erityistä hyötyä ministeriön strategian toteutuksessa.

Numeerisesti ilmaistuissa tavoitteissa käytetään ministeriön ja laitoksen kanssa yhteisesti sovittua vaihteluväliä kullekin arvosanalle.

Työterveyslaitos laatii kunkin vuoden syyskuuhun mennessä määrärahan riittävyttä koskevan raportin yhteydessä tiiviin arvion tulossopimuksen toteutumisesta myös työsuojelun osalta. Raportin tulee sisältää analyysi niistä toimintavuoden tavoitteista, joiden toteutuksessa on ongelmia, viivästyksiä tai muita seuraavan vuoden tulossopimuksen laatimiseen vaikuttavia tekijöitä. Ministeriö ohjeistaa raportointia erikseen.

Muu raportointi

Laitoksen resurssien riittävyttä toimintavuonna seurataan toukokuussa ja syyskuussa määrärahojen riittävyttä koskevien raporttien avulla.

Tätä sopimusta on laadittu kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Helsingissä 10. päivänä tammikuuta 2017

ALLEKIRJOITUKSET

Sosiaali- ja terveysministeriö

Juha Rehula
Perhe- ja peruspalveluministeri

Päivi Sillanaukee
Kansliapäällikkö

Työterveyslaitos

Antti Koivula
Pääjohtaja

Jorma Mäkitalo
Osaamiskeskuksen johtaja

LIITE 1: Hallitusohjelman seuranta

hallituskauden strategisen hankkeen Hyvinvointi ja terveys tavoite	seurantaindikaattori
Terveystyön edistäminen ja varhainen tuki ovat vahvistuneet poikkihallinnollisesti päätöksenteossa, palveluissa ja työelämässä lainsäädäntömuutoksilla sekä paremmalla toimeenpanolla. Terveys- ja hyvinvointierot ovat kaventuneet.	
Eri-ikäisten ihmisten vastuuta omasta terveydentilasta sekä elämäntavoista on tuettu. Julkinen palvelulupaus on määritelty yhteiskunnan taloudellisen kantokyvyn puitteissa. Ihmisten erilaisissa elämäntilanteissa toimivia valintoja on mahdollistettu enemmän.	<p>Elintapojen kehitys</p> <ul style="list-style-type: none"> - aikuisten ylipaino - liikuntaa harrastamattomat aikuiset - vähän liikuntaa harrastavat nuoret - ylipainoiset nuoret - psyykkisesti merkittävästi kuormittuneet aikuiset - aikuisten humalajuominen - tosi humalaan vähintään kuukausittain juovat nuoret <p>Lähde: THL</p>
Lasten ja perheiden hyvinvointi ja omat voimavarat ovat vahvistuneet.	<p>Lapsiperheiden ennalta ehkäisevät palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - lastensuojelun tehostettu perhetyö (perheitä) - SHL:n mukainen perhetyö (perheitä) - lastensuojelun kodin- ja lastenhoitopalvelut (perheitä) - SHL:n mukaiset kodin- ja lastenhoitopalvelut (perheitä) - Erityisen tuen tarpeen mukaiset käynnit äitiys- tai lastenneuvolassa tai koulu- tai opiskeluterveydenhuollossa. <p>HUOM! Tiedot saadaan myöhemmin. Lähde: THL</p>
Ikääntyneiden ihmisten kotiin saatavia palveluja on painotettu. Omaishoitoa on vahvistettu.	<p>Ikääntyneiden palvelurakenne % 80 v. täyttäneistä</p> <ul style="list-style-type: none"> - omaishoidon tuki - säännöllinen kotihoito - ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen - vanhainkodit ja terveyskeskusten vuodeosastot <p>Lähde: Tilastokeskus ja THL</p>
Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on parantanut peruspalveluja ja tietojärjestelmiä.	<p>Sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannukset</p> <ul style="list-style-type: none"> - käyttökustannus euroa/asukas (deflatoitu). <p>Lähde: Tilastokeskus ja STM</p> <p>Sosiaali- ja terveyspalveluiden odotusajat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Perusterveydenhuollossa lääkärille yli 7 päivää odottaneet - Perusterveydenhuollossa yli 3 päivää hoitajalle odottaneet - Erkoissairaanhoidossa yli 90 vuorokautta odottaneet - Lastensuojelun selvitystä yli 3 kuukautta odottaneet <p>Lähde: THL</p>
muut hallinnonalan strategiset tavoitteet	
Osatyökykyisten tukeminen työmarkkinoille	<ul style="list-style-type: none"> - Kelan kuntoutusrahan saajat - Kokoaikaiselle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet - Työeläkekuntoutuksen ajalta kuntoutusrahaa saaneet - Osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet <p>Lähde: Kela, ETK ja TEM</p>

LIITE 2: Erittely henkilöstöstä

Henkilötyövuosierittely	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 arvio	2017 tavoite
Henkilötyövuodet yhteensä, josta	648	590	500	500
- maksullinen toiminta	196	182		
- yhteisrahoitteinen toiminta	452	408		

LIITE 3: Erittely määrärahoista

Toimintamenot	2014 toteuma	2015 arvio toteuma	2016 suunnitelma	2017 JTS arvio	2018 JTS	2019 JTS	2020 JTS
Menot (1 000 €)							
palkkaukset	39 914	36 818	32 500	31 522			
vuokrat	9 499	8 606	6 000	6 200			
muut kulutusmenot	13 568	11 491	9 500	10 600			
investoinnit	3 249	2 757	3 000	2 700			
YHTEENSÄ	66 230	59 672	51 000	51 022	50 872	50 872	50872
Toimintamenomomentille nettoutettavat tulot							
maksullinen toiminta	20 879	20 430	19 720	18 800			
EU-tulot	1 828	2 800	2 200	2 800			
tulot Suomen Akatemialta	577	800	1 500	2 300			
yhteisrahoitteinen toiminta	6 703	4 860	2 300	3 900			
YHTEENSÄ	29 987	28 890	25 720	27 800	27 800	27 800	27800
Nettomenot	36 243	30 782	25 280	23 222			
Talousarvio/kehys	36 543	33 287	25 280	23 222	23 072	23 072	230072
Siirtomäärärahakannan muutos	82	0	0	0			
Siirtomäärärahakehitys							
siirtynyt edelliseltä vuodelta	4 653	4 735	4 735	4 735			
siirtynyt/siirtyvä seuraavalle vuodelle	4 735	4 735	4 735	4 735			

